

261 典雅閩南語來做伴

阿嬌是阮厝邊，
A-kiau sī guán tshù-pinn,

佇2000年彼冬，
tī 2000 nī hit tang,

看我不時從出從入、無閒頗頗，
khuànn guá put-sī tsông
tshut tsông jìp, bô-îng
tshih-tshih,

伊就問我：「滿足老師，
i tō m̄ng guá: "Buán-tsiok
lâu-su,

你的課真濟的款，
lí ê khò tsin tsē ê khuán,

無盍會連暗時都愛去上班？」
bô khah ē liân àm-sī to ài
khì siōng-pan?"

彼時我當咧脩學閩南語，
Hit sī guá tng-teh siáu òh
Bân-lâm-gí,

毋是讀冊會，
m̄ sī thàk-tskeh-huē,

就是文學營，
tō sī bûn-hák-iânn,

無就是社區大學、教會。
bô tō sī siā-khu t'ai-hák,
kàu-huē.

只要有機會攏真珍惜，
Tsí-iàu ū ki-huē lóng tsin
tin-sioh,

較無閒嘛會撥時間去聽課。
khah bô-îng mā ē puah sī-
kan khì thiann-khò.

伊聽我去學閩南語，
I thiann guá khì òh Bân-
lâm-gí,

雄雄煞笑出來：「閩南語哪著學？
hiông-hiông suah tshiò
--tshut-lâi: "Bân-lâm-gí
ná-tiòh òh?

你毋是會曉講矣？」
Lí m̄ sī ē-hiáu kóng --ah?"

唉！
Haih!

莫怪伊會按呢講。
Bók-kuài i ē án-ne kóng.

較早我猶未踏入閩南語的田園種作，
Khah-tsá guá iáu-buē t'ah-
jìp Bân-lâm-gí ē tshân-hîng
tsìng-tsoh,

嘛有全款的想法。
mā ū kâng-khuán ē siūnn-
huat.

掠準閩南語有音無字、無物通學，
Liáh-tsún Bân-lâm-gí ū im
bô jī, bô mih thang òh,

講閩南語是毋捌字兼無衛生的人才
會去做的代誌。
kóng Bân-lâm-gí sī m̄ bat
jī kiam bô uē-sing ê lâng
tsiah ē khi tsò ē tãi-tsi.

就因為有這種錯誤的想法，
Tō in-uī ū tsit tsióng
tshò-gōo ê siūnn-huat,

我以早根本都毋知閩南語生做啥款？
guá í-tsá kin-pún to m̄
tsai Bân-lâm-gí senn-tsò
siánn khuán?

一直到 1999 年，
It-tit kàu 1999 nī,

有彼个機緣，
ū hit ê ki-iân,

我去報名參加學校主辦的閩南語研
習營了後，
guá khi pò-miâ tsham-ka
hák-hāu tsú-pān ê Bân-lâm-
gí gián-sip-iānn liáu-āu,

才有機會正式佻伊熟似。
tsiah ū ki-huē tsìng-sik
kah i sik-sāi.

這馬想起來，
Tsit-má siūnn --khí-lâi,

我才了解彼當時家已無知的偏見，
guá tsiah liáu-kái hit
tong-sī ka-kī bû-ti ê
phian-kiàn,

竟然有遐爾仔嚴重。
kìng-jîân ū hiah-nī-á
giâm-tiōng.

攏想講會曉講閩南語，
Lóng siūnn-kóng ē-hiáu
kóng Bân-lâm-gí,

就是捌閩南語，
tō sī bat Bân-lâm-gí,

足親像阿嬌的想法。
tsiok tshin-tshiūnn A-kiau
ê siūnn-huat.

接觸閩南語文到今十五冬矣，
Tsiap-tshiok Bân-lâm gí-
bûn kàu-tann tsáp-gōo tang
--ah,

深深體會過去，
tshim-tshim thé-huē kuè-
khì,

干焦共閩南語當做溝通的工具，
kan-na kā Bân-lâm-gí tòng-
tsò koo-thong ê kang-khū,

實在是有夠低路的想法，
sīt-tsāi sī ū-kàu kē-lōo ê
siūnn-huat,

其實講閩南語嘛是一種感情的交流。
kî-sit kóng Bân-lâm-gí mā
sī tsit tsióng kám-tsîng ê
kau-liû.

細漢的時，
Sè-hàn ê sī,

學校禁止阮用閩南語，
hák-hâu kìm-tsí guán ìng
Bân-lâm-gí,

毋過厝裡序大人干焦會曉閩南語，
m̄-koh tshù--lí sī-tuā-lâng
kan-na ē-hiáu Bân-lâm-gí,

我就共當做是無智識、無水準的草地。
guá tō kā tòng-tsò sī bô
tì-sik, bô tsuí-tsún ê
tsháu-tē-sông.

講的話，
Kóng ê uē,

我攏共當做是馬耳東風，
guá lóng kā tòng-tsò sī
má-ní-tong-hong,

無咧共信篤。
bô teh kā sìn-táu.

學閩南語了後，
Ōh Bân-lâm-gí liáu-āu,

才了解用家己的語言，
tsiah liáu-kái ìng ka-kī ê
gí-giân,

講濟濟人生的道理來教示阮遮的囡
兒序細，
kóng tsē-tsē jîn-sing ê
tō-lí lâi kà-sī guán tsia-
ê kiánn-jî sī-sè,

彼攏是誠寶貴的智慧。
he lóng sī tsiánn pó-kuì ê
tì-huī.

只是彼當時我猶少年，
Tsí-sī hit tong-sī guá iáu
siáu-liân,

予歹人教甲對閩南語心存偏見，
hōo pháinn-lâng kà kah tuì
Bân-lâm-gí sim tsûn phian-
kiàn,

毋捌寶，
m̄ bat pó,

總是一耳入、一耳出，
tsóng--sī tsit hīnn jíp,
tsit hīnn tshut,

全然無共遮的寶貝囡佇心內。
tsuân-jiân bô kā tsia-ê
pó-puè khng tī sim-lāi.

無知的結果，
Bû-ti ê kiát-kó,

煞來傷著序大人的心，
suah lâi siong-tiòh sī-
tuā-lâng ê sim,

嘛影響著母仔囡的感情，
mā íng-hióng tiòh bú-á-
kiánn ê kám-tsîng,

如今想欲彌補已經袂赴矣。
jû-kim siūnn beh mí-póo í-
king bē-hù --ah.

自從學真濟閩南語了後，
Tsū-tsiông òh tsin tsē
Bân-lâm-gí liáu-āu,

我改變誠濟看法。
guá kái-piàn tsiānn tsē
khuànn-huat.

我相信閩南語毋但是溝通的工具爾
爾，
Guá siong-sìn Bân-lâm-gí
m̄-nā sī koo-thong ê kang-
khū niā-niā,

伊閣是思考的方式、文化傳承的工
具，
i koh sī su-khó ê hong-
sik, bûn-huà thuân-sîng ê
kang-khū,

閣較是族群的符號。
koh-khah sī tsók-kûn ê hū-
hō.

好佳哉！
Hó-ka-tsài!

有好因緣，
Ū hó in-iân,

佇這坵閩南語的田園遊賞，
tī tsit khu Bân-lâm-gí ê
tshân-hîng iû-siūnn,

加上濟濟恰意閩南語文的有志相牽
成，
ka-siông tsē-tsē kah-ì
Bân-lâm-gí-bûn ê iú-tsi
sio khan-sîng,

這幾冬一直會當倚佇講台宣揚伊的
嬌、伊的典雅，
tsit kuí tang it-tit ē-
tàng khiā tī káng-tâi
suan-iông i ê suí, i ê
tián-ngá,

確實是有夠歡喜。
khak-sit sī ū-kàu huann-
hí.

這歡喜的心情，
Tsit khuân huann-hí ê sim-
tsîng,

應該會伴我到老。
ing-kai ē phuānn guá kàu
lâu.